

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу і консалтингу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ неперервної
освіти і туризму
д.е.н., доц. О.В. Ковальова

“ _____ ” _____ 2021 р

СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри туристич-
ного та готельно-ресторанного
бізнесу і консалтингу

Протокол № 15 від “26” травня
2021 р

Завідувач кафедри
_____ д.е.н., проф. Д.І. Басюк

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Туризм”, к.е.н.,
доцент кафедри
туристичного та готельно-
ресторанного
бізнесу і консалтингу
Гарант ОП
_____ к.е.н., доц. Л.М. Гопкало

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ТУРИЗМОНАВСТВА

Спеціальність 241 “Готельно-ресторанна справа”
Освітня програма “Готельно-ресторанна справа”
ННІ неперервної освіти і туризму Розробник: проф., д.е.н, Басюк
Дарія Іванівна
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р

1. Опис навчальної дисципліни

ОСНОВИ ТУРИЗМОЗНАВСТВА

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	242 Туризм	
Освітній ступінь	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	нормативна	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	60 год.	
Практичні, семінарські заняття	60 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	30 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	8 год. 2 год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів теоретико-методологічної бази знань термінології туризму, історії становлення та розвитку його як високорентабельної та динамічної галузі світового господарства, організації діяльності основних суб'єктів, що діють на туристичному ринку, створення і реалізації туристичного продукту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» є ознайомлювання слухачів з основними поняттями та дефініціями туризму, з його історією, сучасним станом розвитку туристичної сфери, умовами діяльності туристичних підприємств (фірм), сформуванню у студентів знання та навички необхідні для опанування профільних дисциплін, організації туристичної діяльності, вибору подальшої професійної спеціалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти компетентностями:

загальними:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК3. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК5. Соціальна відповідальність та екологічність мислення

ЗК6. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел

фаховими:

ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

Програмні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати :

- понятійний апарат навчальної дисципліни;
- законодавчу базу провадження туристичної діяльності в Україні;
- умови та фактори розвитку туризму;
- позитивні та негативні аспекти впливу туризму на суспільство;
- функції та значення туризму у суспільстві;

- характеристику основних історичних етапів розвитку туризму;
- структуру органів та основні напрями провадження державного регулювання туризму в Україні;
- ознаки, що дозволяють об'єднати туристів та екскурсантів до категорії відвідувачів;
- класифікацію видів туризму, маршрутів, турів, туристичних підприємств;
- заклади розміщення туристів; заклади ресторанного господарства, дозволяя;
- основні види транспортного обслуговування туристів;
- основи технології створення туристичного продукту;
- етичні вимоги до працівників туристичної сфери,
- категорії посад в тур індустрії;
- особливості та види тур послуг, продуктів, тур пакетів.

вміти :

- класифікувати та аналізувати фактори, що впливають на розвиток туризму;
- класифікувати туризм за організаційними засадами, формою організації, сезонністю, класом обслуговування, мотивацією;
- працювати з нормативною та законодавчою базою, що регулює туристичну діяльність в Україні.

мати навички:

- оцінювання кон'юнктурної ситуації на ринку туристичних послуг та впливу факторів, що її обумовлюють;
- обґрунтування концепції новостворюваних туристичних продуктів і послуг.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Основи туризмології. Туристична індустрія.

Тема 1. Туризм як глобальне явище сучасного світу. Філософсько-методологічні засади туризмології

Сучасні тенденції розвитку туризму. Філософсько-методологічні основи феномену туризму. Основні дефініції туризмології, її завдання та принципи. Поняття “туризм”, парадигма значень. Умови і фактори розвитку туризму. Функції туризму в сучасному світі. Позитивні та негативні аспекти розвитку туризму.

Тема 2. Гуманістичний вимір туризму. Туристи, екскурсанти, мандрівники

Подорожі і туризм як прояв способу життя людини. Поняття туриста. (ВТО, ЗУ). Основні категорії осіб, що перебувають у подорожі. Поняття «турист»: необхідні та достатні ознаки. Права і обов'язки туристів. Основні нормативні акти, які регулюють права і обов'язки туристів.

Тема 3. Класифікація туризму

Гносеологічне та праксеологічне значення класифікації туризму. Основні види туризму (в'їзний, виїзний, внутрішній). Типи туризму: за метою; за засобами пересування; за віком і соціально-економічним станом подорожуючих; за іншими критеріями. Соціальний туризм як чинник гуманізації суспільства.

Тема 4. Основні етапи розвитку світового туризму

Проблема періодизації історії туризму у науковій літературі. Переміщення людей за первісних та античних часів. Туризм і подорожі в добу Середньовіччя. Розвиток туризму у 18-19 ст.: Томас Кук. Туризм як феномен ХХ ст. Основні риси розвитку туризму у ХХ ст.

Тема 5. Туристична індустрія. Організатори туризму.

Соціально-гуманітарний характер сучасної індустрії туризму. Структура індустрії туризму. Організатори туризму: тур оператори та турагенти. Організатори екскурсійного обслуговування.

Тема 6. Туристична індустрія. Транспорт. Розваги.

Транспорт та перевезення в туризмі. Використання автомобільного транспорту в туризмі. Використання залізничного транспорту в туризмі. Використання авіаційного транспорту в туризмі. Круїзи, морський та річковий транспорт.

Розваги та атракції в туризмі. Особливості надання розважальних послуг. Тематичні парки. Інші види туристичних послуг.

Тема 7. Готельно- ресторанне господарство, його роль в туризмі.

Характеристика основних засобів розміщення. Готелі, їх класифікація. Сучасні тенденції в готельному господарстві. Характеристика основних видів закладів ресторанного господарства. Сучасні тенденції в ресторанному господарстві.

Тема 8. Туристичний продукт

Поняття про туристичну послугу. Особливості туристичних послуг. Суть, структура і складові туристичного продукту. Туристичний продукт, тур, маршрут. Види турів і маршрутів. Програма обслуговування туристів. Рівні туристичного продукту. Життєвий цикл туристичного продукту. Основні вимоги до якості туристичного продукту

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Туристичний продукт.

.Тема 9. Основи туropolерейтингу

Технологія організації туристичної подорожі. Договірні стосунки в туризмі. Туристичні документи. Туристичні формальності. Безпека туристичних подорожей. Претензійна робота в туризмі. Страхування в туризмі.

Тема 10. Захист прав споживачів у туризмі

Поняття про захист прав споживачів та консьюмерський рух. Особливості захисту прав споживачів у туризмі. Права і обов'язки туристів. Прово туристів н інформацію. Юрисдикційний та неюрисдикційний захист споживачів.

Тема 11. Проблеми і перспективи розвитку туризму в Україні

Законодавчо-нормативна база туристичної діяльності в Україні. Туристичні ресурси України. Культурно-історична спадщина українського народу та можливості її використання в туризмі. Туристична індустрія України, основні складові і показники.

Тема 12. Світова туристична політика.

Державний моделі управління розвитком туристичної сфери. Туристична політика, її види та інструменти. Роль ЮНВТО у світовій туристичній політиці. Міжнародні і вітчизняні туристичні організації, їх значення для розвитку світового туризму. Види міжнародних туристичних організацій та їх характеристика. Цілі та завдання міжнародних тур організацій. Світові та національні тур заходи.

Тема 13. Етика туризму. Основні вимоги до фахівців у сфері гостинності.

Основні вимоги до фахівців у сфері гостинності. Гостинність як базове поняття етики. Професійна етика організаторів та працівників туристичної галузі. Туристична

Туристична індустрія. Організатори туризму	8	4	4			8							
Тема 6. Туристична індустрія. Транспорт. Розваги.	8	4	4			8							
Тема 7. Готельно-ресторанне господарство, його роль в туризмі.	8	4	4			8							
Тема 8. Туристичний продукт	8	2	2			4							
Разом за змістовим модулем 1	64	18	18			28							
Змістовий модуль 2. Туристичний продукт													
Тема 9. Основи туropolейтингу	8	4	4			8							
Тема 10. Захист прав споживачів у туризмі	8	2	2			4							
Тема 11. Проблеми і перспективи розвитку туризму в Україні	8	4	4			8							
Тема 12. Світова туристична політика	8	4	4			8							
Тема 13. Етика туризму. Основні вимоги до фахівців у сфері гостинності.	8	2	2			4							
Тема 14 Сталий розвиток туризму.	8	2	2			4							
Тема 15. Безпека туризму	8	2	2			4							

Тема 16. Формування безбар'єрного простору в туризмі	8	2	2			4						
Тема 17. Інновації в сучасному туристичному русі.	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2	52	14	14			24						
Всього	120	60	60			120						

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Туризм як глобальне явище сучасного світу. Філософсько-методологічні засади туризмології	4
2	Тема 2. Гуманістичний вимір туризму. Туристи, екскурсанти, мандрівники	2
3	Тема 3. Класифікація туризму	4
4	Тема 4. Основні етапи розвитку світового туризму	2
5	Тема 5. Туристична індустрія. Організатори туризму	4
6	Тема 6. Туристична індустрія. Транспорт. Розваги.	4
7	Тема 7. Готельно- ресторанне господарство, його роль в туризмі.	
8	Тема 8. Туристичний продукт	4
9	Модульний контроль	2
10	Тема 9. Основи туropolерейтингу	4
11	Тема 10. Захист прав споживачів у туризмі	2
12	Тема 11. Проблеми і перспективи розвитку туризму в Україні	4
13	Тема 12. Світова туристична політика	4
14	Тема 13. Етика туризму. Основні вимоги до фахівців у сфері гостинності.	2
15	Тема 14 Сталий розвиток туризму.	2
16	Тема 15. Безпека туризму	2
17	Тема 16. Формування безбар'єрного простору в туризмі	2
18	Тема 17. Інновації в сучасному туристичному русі.	2
19	Модульний контроль	2

20	Підсумкове заняття	2
----	--------------------	---

6. Індивідуальні завдання

1	Підготовка індивідуальних творчих робіт з теми «Класифікація туризму»	8
2	Опрацювання теми «Безпека туризму в світі», «Страховання в туризмі»	8
3	Проведення досліджень туристичної мотивації	9
4	Вивчення статистичних показників розвитку туризму регіонах	9
5	Підготовка індивідуальних творчих робіт на тему «туристичний потенціал моєї місцевості».	10
	Разом	44

7. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки фахівців туристичної сфери передбачають здобуття основних теоретичних знань в сфері туризму, практичних вмій та навичок, формування комунікативної компетентності, навичок лідерства. В цьому найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- *інтенсивне використання самостійної роботи студента* (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);
- використання методу конкретної ситуації з метою *пояснення нових теоретичних положень теми*;
- *активне використання технічних засобів навчання*, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;
- *дотримання жорсткого регламенту*: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;
- *впровадження принципу нормування*: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;
- *дотримання умов недостатньої визначеності*. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів „діяти за обставинами”;
- *використання різних рольових функцій* при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі „опонента”, „оптиміста” або „песиміста”, „адвоката”, „провокатора”, „реаліста” та ін.;
- *активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії* студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи;
- *впровадження принципу прямого звертання*: активізація й залучення до обговорення за допомогою запитань: „Як би ви вчинили в такому випадку (в ролі керівника

підприємства, власника, співробітника)? Що ви думаєте з приводу такої ситуації....? Чи зустрічались ви з подібними ситуаціями?

Порівняно з традиційним, в інтерактивному навчанні змінюється сама роль викладача. Він поступається своєю активною роллю студентам і тільки спрямовує ігровий процес навчання та розвитку через співорганізацію взаємодії учасників, створює умови для їх ініціативи й творчого пошуку ефективних рішень конкретних ситуацій.

8. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Основи туризмознавства» є лекції, лабораторні заняття, консультації, самостійна робота студентів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та залік за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни «Менеджмент туризму» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Менеджмент туризму» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з "**Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України**".

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі

навчальної дисципліни „ Основи аграрного консалтингу ” й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та рубіжного модульного контролю.

(Іспит – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації)

За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський.

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Основи аграрного консалтингу» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

Перелік контрольних питань

1. Туризм як феномен ХХ століття. Основні фактори розвитку туризму.
2. Функції туризму у сучасному світі (економічна, політична, соціальна, культурологічна, екологічна).
3. Економічна функція туризму, її вплив на національну та світову економіку
4. Соціальна функція туризму, внесок туризму у сталий розвиток.
5. Діалектичність природи туризму. Позитивні та негативні наслідки розвитку туризму .
6. Основні категорії осіб, що перебувають у подорожі. Поняття „турист”: необхідні та достатні ознаки. Права і обов’язки туристів.
7. Права і обов’язки туристів. Недискримінація за ознаками раси, національності, статі, релігії.
8. Типи туристів за геодемографічними, демографічними, соціально-економічними, психологічними ознаками.
9. Гносеологічне та праксеологічне значення класифікації туризму. Основні форми туризму (в’їздний, виїздний , внутрішній).
10. Класифікація туризму за метою; за засобами пересування; за віком і соціально-економічним станом подорожуючих; за іншими критеріями.
11. Культурно- пізнавальний туризм
12. Рекреаційний та курортно- оздоровчий туризм
13. Діловий туризм
14. Освітній та науковий туризм
15. Спортивний та екстремальний туризм

16. Екологічний туризм. Сільський зелений туризм.
17. Соціальний туризм як чинник гуманізації суспільства.
18. Інноваційні види туризму.
19. Проблема періодизації історії туризму в науковій літературі.
Переміщення людей за первісних та античних часів.
20. Туризм і подорожі в добу Середньовіччя.
21. Розвиток туризму у 18-19 ст. Томас Кук.
22. Розвиток туризму в 1 половині ХХ століття.
23. Туризм як феномен ХХ ст.. Основні риси розвитку туризму ХХ ст.
24. Структура індустрії туризму:
25. Організатори туризму: тур оператори та турагенти;
26. Транспорт та перевезення у туризмі.
27. Заклади розміщення, їх види, значення у туризмі
28. Організація харчування в туризмі; заклади ресторанного господарства.
29. Розваги та атракції в туризмі, особливості організації дозвіллевої діяльності.
30. Поняття про туристичну послугу. Особливості туристичних послуг.
31. Суть, структура і складові туристичного продукту. Рівні туристичного продукту.
32. Туристичний продукт, тур, маршрут,
33. Життєвий цикл туристичного продукту. Основні вимоги до якості туристичного продукту.
34. Етапи створення турпродукту
35. Технологія просування турпродукту
36. Реалізація турпродукту.
37. Туристичні документи та формальності. Види туристичних формальностей.
38. Паспортні і митні формальності
39. Візові формальності. Санітарні формальності.
40. Державне регулювання туристичної діяльності в Україні
41. Рекреаційно-туристичні ресурси України
42. Туристична індустрія української держави: основні складові і показники
43. Туристична політика : основні напрями в Україні
44. Система підготовки кадрів для туризму та ГРГ
45. Основні категорії посад в туристичній сфері
46. Етичні вимоги до працівників сфери туризму
47. Роль ЮНВТО у формуванні культури гостинності у світі
48. Міжнародні і вітчизняні туристичні організації, їх значення для
- 49.

розвитку світового туризму.

50. Міжнародні та регіональні туристичні заходи.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ
Розподіл балів за окремими елементами змістових модулів та методи поточного
контролю успішності
навчальної роботи студентів
(форма підсумкового контролю – екзамен)

№ змістово-го моду-ля	Елементи модуля	Кількість балів		Поточний і модульний контроль навчальної роботи	
		мінімальна	максимальна	Форма контролю	Тиждень
1	2	3	4	5	6
1.1	Лекції 1-6	3	5	Практичне заняття 7	1-8
1.2	Практичне заняття 1 Туризм як глобальне явище сучасного світу	1	5	Опитування, вивчення нормативних документів	1
	Практичне заняття 2 Філософсько-методологічні засади туризмології	1	5	Опитування, вивчення нормативних документів	2
	Практичне заняття 3 Гуманітарний вимір туризму.	1	5	Опитування, розв'язування завдань	3
	Практичне заняття 4 Мандрівники. Туристи. Екскурсанти	1	5	Опитування, вивчення нормативних документів	4
	Практичне заняття 5 Класифікація туризму	1	5	Опитування, розв'язування завдань, екскурсія	5
	Практичне заняття 6 Основні етапи розвитку світового туризму	1	5	Опитування, розв'язування завдань	7
	Практичне заняття 7 Туристична індустрія. Організатори туризму.	1	5	Опитування, розв'язування завдань	8
	Практичне заняття 8. Туристична індустрія. Транспорт. Розваги.	1	5	Опитування, розв'язування завдань. Екскурсія на туристичне	9
	Практичне заняття 9. Готельно-ресторанне господарство, його роль в туризмі. Модульний контроль	1	5	Опитування, вивчення нормативних документів	10
<i>Всього за I модуль</i>		11	45		
2.1	Лекції 7-14	3	5		9-18

2.2	Практичне заняття 10. Туристичний продукт	1	5	Опитування, розв'язування	11
	Практичне заняття 11 Основи туроперейтингу	1	5	Опитування, розв'язування завдань	12
	Практичне заняття 12 Захист прав споживачів у туризмі	1	5	Опитування, вивчення нормативних документів	13
	Практичне заняття 13 Проблеми і перспективи розвитку туристичної галузі України	1	5	Опитування, розв'язування завдань вивчення нормативних документів	14
	Практичне заняття 14. Туристична політика, її завдання, механізми та напрями	1	5	Опитування, розв'язування завдань	15
	Практичне заняття 15 Етика туризму. Основні вимоги до фахівців у сфері механізми та заходи	1	5	Опитування, розв'язування завдань, підготовка проектів документів, тестування	16
	Практичне заняття 16 Модульна контрольна робота			Модульна контрольна робота	17
Всього за II модуль		21	35		
Разом за модулями		42	70		
Індивідуальне завдання		4	10		
Підсумковий тест (екзамен)		14	20		
		60	100		

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R _{нр}	Рейтинг з додаткової роботи R _{др}	Рейтинг штрафний R _{штр}	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки в НУБіП України», затвердженого ректором університету 27.02.2019 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{ДР} - R_{ШТР}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між національними оцінками

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

10. Методичне забезпечення

1. Басюк Д. І. Основи туризмології : навч.-метод. посіб. / Д. І. Басюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2005. – 204 с.

11. Рекомендована література

11.1. Законодавча та нормативно-правова

1. Конституція України (офіц. текст за станом на 1 січня 2006 р.) / Верховна Рада України. – К.: Мін-во Юстиції України, 2006. – 124 с.
2. Про курорти. Закон України : від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III] // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 50. – 435 с.
3. Про туризм. Закон України : від 15 вересня 1995 р. № 325/95-ВР]// Збірник нормативних документів з питань регулювання туристичного та готельно-ресторанного бізнесу / [упоряд. Д.І. Басюк, В.С. Заєць]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2011. – С.5-38.
4. ГОСТ 28681.2-95. Туристско-экскурсионное обслуживание туристские услуги. Общие требования // Збірник нормативних документів з питань регулювання туристичного та готельно-ресторанного бізнесу / [упоряд. Д.І. Басюк, В.С. Заєць]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2011. – С113-116.
5. ГОСТ 28681.1-95. Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Проектирование туристских услуг // Збірник нормативних документів з питань регулювання туристичного та готельно-ресторанного бізнесу / [упоряд. Д.І. Басюк, В.С. Заєць]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2011. – С. 117-132.
6. ГОСТ 28681.3-95. Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Обеспечение безопасности туристов // Збірник нормативних документів з питань регулювання туристичного та готельно-ресторанного бізнесу / [упоряд. Д.І. Басюк, В.С. Заєць]. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2011. – С.133-141.

11.1 Базова:

2. Басюк Д. І. Основи туризмології : навч.-метод. посіб. / Д. І. Басюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2005. – 204 с.
3. Мальська М. П. Організація туристичного обслуговування : підручник / М. П. Мальська, В. В. Худо, Ю. С. Занько ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Знання, 2011. – 275 с.
4. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності : підручник / Т. Г. Сокол ; за заг. редакцією В. Ф. Орлова. – К. : Грамота, 2006. – 264 с.

11.2. Допоміжна:

1. Агафонова, Л.Г. Туризм, готельний та ресторанный бізнес: Ціноутворення. Конкуренція, Державне регулювання: навч.посібник / Л.Г. Агафонова, О. Є. Агафонова. – К.: Знання, 2002. – 351 с.
2. Александрова, А.Ю. Международный туризм: учебное пособие для вузов / А.Ю. Александрова. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 464 с.
3. Бейдик, О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування: монографія / О.О. Бейдик. – К.: Київський університет, 2001. – 395 с.
4. Биржаков, М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. – СПб.: Герда, 2001. – 320 с.
5. Байлик, С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация / С.И. Байлик. – Киев: ВИРА – Р, 2001. – 208 с.

6. Большой Глоссарий терминов международного туризма /The Great Glossary of Terms for the International Tourism / ред. М. Б. Биржакова, В.И. Никифорова – СПб.: Герда, «Невский Фонд», 2002. – 704 с.
7. Дурович, А.П. Реклама в туризме: учеб. пособие / А.П. Дурови. – М.: БГЭУ, 2001.- 192 с.
8. Ефремова, М.В. Основы технологии туристического бизнеса: учебное пособие / М.В. Ефремова. – М.: Ось 89, 1999. – 192 с.
9. Зорин, И.В. Энциклопедия туризма: справочник / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.
10. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. / О. О. Любіцева. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Альтерпрес, 2008. – 300 с.
11. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) : навч. посіб. / О. О. Любіцева. – 3-є вид., перероб. та доп. – К. : Альтпрес, 2005. – 436 с.
12. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
13. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Альтерпрес, 2009. – 447 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Міністерство економіки України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
1. Українська готельна мережа «Premier Hotels». – Режим доступу: <http://www.premier-hotels.com.ua>.
2. Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Нормативні акти України. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
4. Верховна Рада України . – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
5. Державна служба туризму і курортів. – Режим доступу: <http://tourism.gov.ua> .
6. Міністерство аграрної політики та продовольства -www.minagro.gov.ua
7. -Законодавство України - www.zakon.gov.ua;
8. Верховна Рада України www.rada.gov.ua - ;
9. Національний університет біоресурсів і природокористування України;
10. www.nubip.edu.ua -
11. Інститут розвитку www.icp.org.ua -.

